

สถานการณ์สินค้าประมงในตลาดสหรัฐฯ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

1) ภาพรวมของสินค้าเกษตรไทยในตลาดสหรัฐฯ ในไตรมาส 1/2563

ในไตรมาสแรก สินค้าเกษตรไทยมีการส่งออกที่ดีกว่าปีที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกรวม 58 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 แม้จะเกิดเหตุการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 แต่สินค้าเกษตรธรรมชาติและผลิตภัณฑ์กลับมีการนำเข้าเพิ่มร้อยละ 4 ในขณะที่ สินค้าอาหารในภาพรวมมีการขยายตัวได้ดี อาทิ สินค้าข้าวมีการขยายตัวร้อยละ 13 สินค้าปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง มีการขยายตัวร้อยละ 22 อาหารสัตว์เลี้ยง มีการขยายตัวร้อยละ 15 ขณะที่ สินค้าประมงอื่นๆ ขยายตัวร้อยละ 4 ส่วนสินค้าเกษตรที่แนวโน้มนำเข้าลดลงคือ กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง โดยมีภาพรวมที่ลดลงร้อยละ 15 แม้มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมก็ตาม นอกจากนี้ สินค้ากล้วยไม้ตัดดอก และผลไม้สดก็มีการนำเข้าที่ลดลงด้วยเช่นกัน (ตารางที่ 1)

แนวโน้มในระยะสั้น ในระยะสั้นความต้องการนำเข้าสินค้าอาหารจะเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการกักตุนของผู้บริโภค แต่เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและกลับสู่สภาพปกติ แนวโน้มการนำเข้าคาดว่าจะลดลงจากปัจจัยภาวะเศรษฐกิจในสหรัฐฯ ที่ยังคงหดตัวและปัญหาการว่างงาน แม้ว่ารัฐจะมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจหลายประการในช่วง COVID-19 ก็ตาม

รายการ	ไตรมาส 1 ปี 62	ไตรมาส 1 ปี 63	Diff	สัดส่วน (%)
	ล้านบาท		แตกต่าง ร้อยละ	
มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตร	55,237	58,688	6%	100%
ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	28,004	29,185	4%	50%
ข้าว	5,160	5,810	13%	10%
ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	3,591	4,391	22%	7%
อาหารสัตว์เลี้ยง	2,667	3,057	15%	5%
สินค้าประมงอื่นๆ	2,397	2,486	4%	4%
กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง	1,621	1,381	-15%	2%
ผลไม้และลูกนัท	615	728	19%	1%
กล้วยไม้ตัดดอก	114	86	-25%	0%
ทุเรียน	63	71	13%	0%

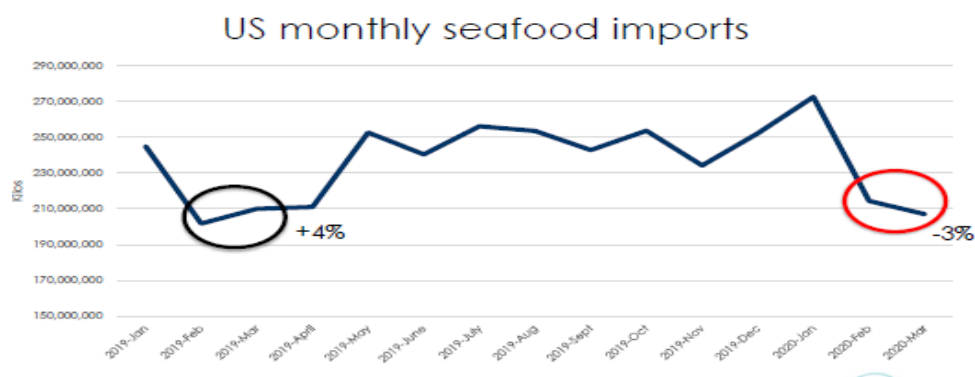
อาหารสัตว์	3	4	61%	0%
มังกุด	5	0	-100%	0%

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 1 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรไทยสู่สหรัฐอเมริกา ไตรมาส 1 ปี 2563

2) สินค้าประมงของสหรัฐฯ ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

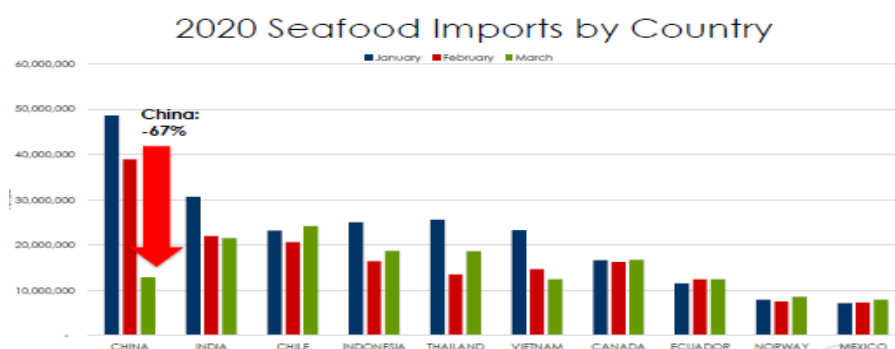
การนำเข้าสินค้าประมงของสหรัฐอเมริกาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ (เริ่มการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19) มีปริมาณลดลงเมื่อเปรียบเทียบการนำเข้าสินค้าประมงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2563 มีปริมาณลดลงร้อยละ 3 ขณะที่ เดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2562) มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 (ภาพที่ 1)

ข้อมูลจาก NOAA

ภาพที่ 1 แนวโน้มการนำเข้าสินค้าประมงสหรัฐฯ แบบรายเดือนระหว่างมกราคม 2562 - มีนาคม 2563

หน่วยงาน National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) ได้ทำการรายงานไว้ว่า สาเหตุของมูลค่าการนำเข้าสินค้าประมงที่ลดลงในเดือนมีนาคม 2563 เกิดมาจากการนำเข้าสินค้าประมงจากประเทศจีนที่ลดลงมากกว่าร้อยละ 67 เมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2563 โดยการระบาด Covid-19 ทำให้สหรัฐฯ ต้องชะลอการสั่งซื้อสินค้าประมง (Delaying Order) จากจีน¹ (ภาพที่ 2)

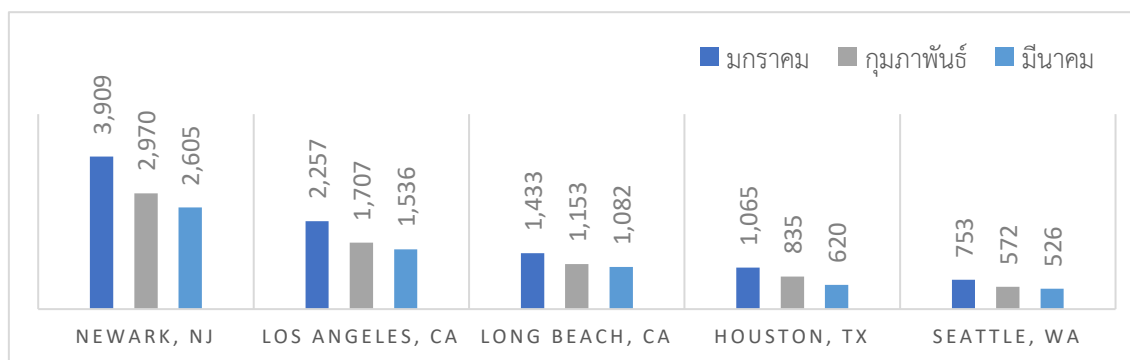
ข้อมูลจาก NOAA

ภาพที่ 2 แนวโน้มการนำเข้าสินค้าประมงสหรัฐฯ ไตรมาส 1/2563 จากประเทศต่าง ๆ

¹ Coronavirus hits sustainable aquaculture, Chinadialogue Ocean

3) การนำเข้าสินค้าประมงทางเรือสู่ตลาดสหรัฐฯ ในช่วงสถานการณ์ COVID-19

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าประมงที่นำเข้าทางเรือตามท่าเรือต่างๆ ของสหรัฐฯ ขณะที่ ท่าเรือนำเข้าของสหรัฐฯ เองก็กำลังประสบปัญหาแรงงาน/พนักงานไม่เพียงพอ และมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดต่างๆ ก่อให้เกิดอุปสรรคในการตรวจสอบและอนุญาตนำเข้าสินค้าประมงเกิดความล่าช้า โดยในเดือนมกราคม - มีนาคม 2563 ตู้คอนเทนเนอร์ (TEU) ตามท่าเรือสำคัญ 5 แห่งคือ 1) Newark รัฐ New Jersey 2) Los Angeles รัฐ California 3) Long Beach รัฐ California 4) Houston รัฐ Texas และ Seattle รัฐ Washington มีปริมาณการนำเข้าลดลงทุกเดือน และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีที่ผ่านมาพบว่า ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ตามท่าเรือต่างๆ ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4 – 8 ต่อเดือน (ภาพที่ 3)

ข้อมูลจาก Panjiva.com

ภาพที่ 3 แนวโน้มการนำเข้าสินค้าประมงสหรัฐฯ ตามท่าเรือสำคัญในไตรมาสที่ 1/2563

โดยตัวอย่างสินค้าประมงที่ขนส่งทางเรือที่ได้รับผลกระทบชัดเจน คือ สินค้ากุ้งจากอินเดีย ซึ่งมีปริมาณนำเข้าลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 มีปริมาณนำเข้าเท่ากับเดือนกุมภาพันธ์ปีที่ผ่านมา แต่ก็มีคาดการณ์ว่าในเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2563 จะมีปริมาณนำเข้าลดลง โดยเฉพาะในเดือนเมษายน 2563 จะลดลงมากกว่าร้อยละ 50 (จากข้อมูลของ NFI พบว่าสินค้าประมงของอินเดียในช่วงเดือนเมษายนเกือบทั้งหมดจะถูกส่งไปยังจีนแทนด้วยปัญหาการขนส่งมายังสหรัฐฯ มีระยะเวลาเพิ่มขึ้น) สำหรับการขนส่งต่างๆ ทางเรือ (Containers) จากอินเดียไปสหรัฐฯ ปัจจุบันต้องใช้ระยะเวลาเฉลี่ยประมาณ 35-40 วัน (ภาพที่ 4)

India shrimp exports to US

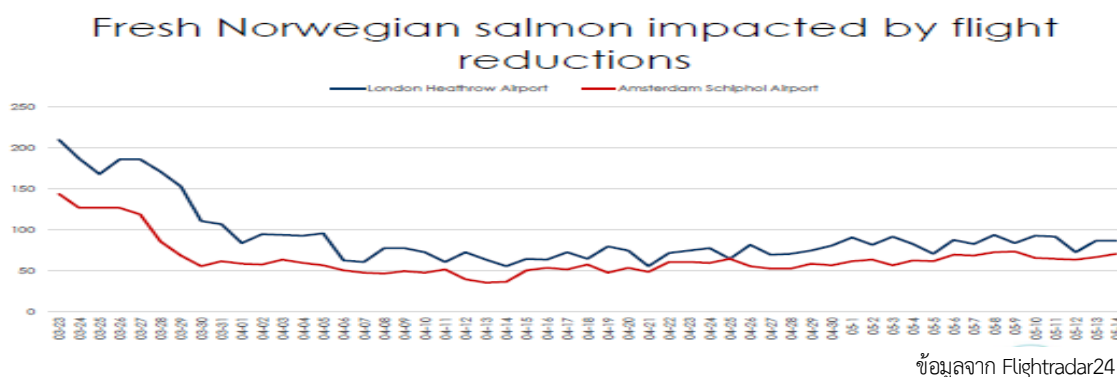
Export From India to USA			
Monthly Export to USA	2019 (Million lbs)	2020 (Million lbs)	Growth
Dec	55		
Jan	35	40	12.7%
Feb	38	*38	0.0%
Mar	44	*31	-30.0%
Apr	37	*15	-60.0%
May	48	*31	-35.8%

*Estimate

ข้อมูลจาก MPEDA

ภาพที่ 4 คาดการณ์ปริมาณการนำเข้ากุ้งจากประเทศอินเดียสู่สหรัฐฯ ในเดือนมกราคม - พฤษภาคม 2563

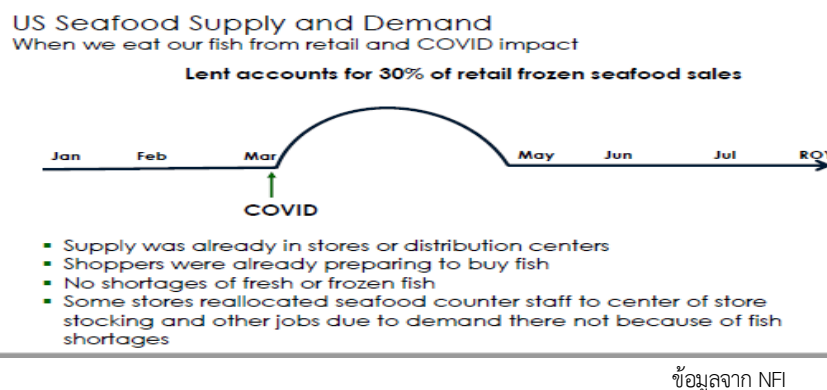
ส่วนการนำเข้าสินค้าประมงทางอากาศในช่วง COVID-19 ในเดือนมีนาคม 2563 ลดลง จากการที่ประธานาธิบดีทรัมป์ ได้ประกาศห้ามประเทศในกลุ่ม Schengen² และประเทศต่างๆ เดินทางเข้าสหรัฐฯ เพื่อลดความเสี่ยงการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ที่อาจมาจากชาวต่างชาติ ส่งผลกระทบต่อเที่ยวบินระหว่างประเทศ และส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าปลาแซลมอนสดรายใหญ่ที่สุดอย่างประเทศนอร์เวย์ และไอซ์แลนด์ โดยเที่ยวบินจากสนามบิน Heathrow ของอังกฤษและสนามบินนานาชาติอัมสเตอร์ดัม ระหว่างวันที่ 23 มีนาคม - 14 พฤษภาคม 2563 มีจำนวนเที่ยวบินลดลงต่อเนื่อง โดย เที่ยวบินจากสนามบิน Heathrow ลดลงจาก 200 เที่ยวบินต่อวัน เหลือเพียงต่ำกว่า 100 เที่ยวบินต่อวัน ขณะที่ เที่ยวบินจากสนามบินนานาชาติอัมสเตอร์ดัมลดลงจากระดับ 140 เที่ยวบิน เหลือเพียง 70 เที่ยวบินต่อวัน (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 แนวโน้มเที่ยวบินจากสนามบิน Heathrow และ Amsterdam สู่สหรัฐฯ มีนาคม - พฤษภาคม 2563

4) ปริมาณอุปสงค์และอุปทานของสินค้าประมงในตลาดสหรัฐฯ ช่วงเดือนมีนาคม

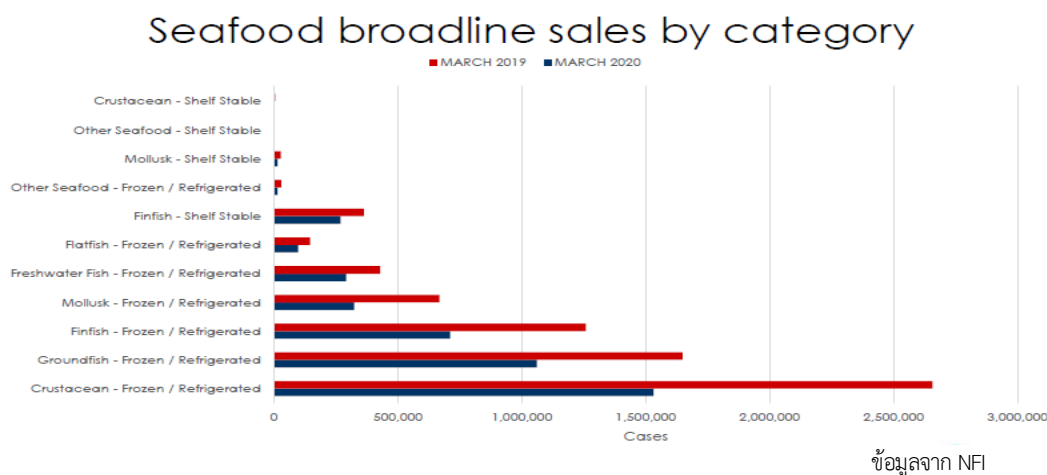
พบว่า การระบาดของเชื้อไวรัส COVID- 19 เกิดขึ้นใกล้เคียงกับช่วงเทศกาลอีสเตอร์ ทำให้สินค้าประมงมีการสำรองไว้ในร้านค้าและศูนย์กระจายสินค้าเพื่อจำหน่ายในระดับหนึ่งแล้ว เช่นเดียวกับผู้ซื้อที่ได้ซื้อสินค้าประมงสำรองไว้บางส่วน โดยในช่วงมีนาคม มียอดจำหน่ายอาหารทะเลแช่แข็งเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 และยังพบว่า อาหารทะเลทั้งแบบสดและแช่แข็งยังไม่ขาดตลาด (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 อุปสงค์และอุปทานสินค้าประมงของสหรัฐฯ ในช่วงการระบาด Covid-19

² ประเทศในกลุ่ม Schengen มีจำนวน 26 ประเทศ ประกอบด้วย ออสเตรีย เบลเยียม สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอซ์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน และสวีเดน

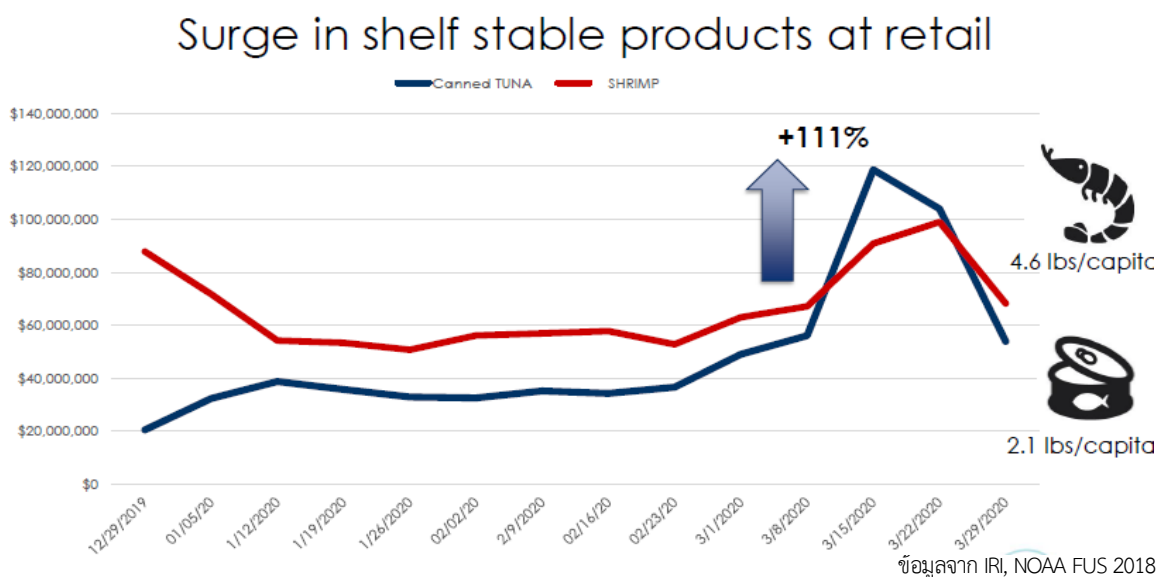
ขณะที่ ในช่วงเดือนมีนาคม 2563 ยอดจำหน่ายสินค้าประมงคิดเป็นมูลค่าประมาณ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (9.3 พันล้านบาท อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 31 บาท) ขณะที่ในช่วงเดียวกันในเดือนมีนาคม 2562 มียอดจำหน่ายสูงถึง 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (18.6 พันล้านบาท) แสดงให้เห็นว่ายอดจำหน่ายในปี 2563 ลดลงถึงเกือบร้อยละ 50 โดยแยกเป็นประเภทสินค้าอาหารทะเลได้ (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 ประเภทสินค้าอาหารทะเลในช่วงเดือนมีนาคม 2563 เปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2562

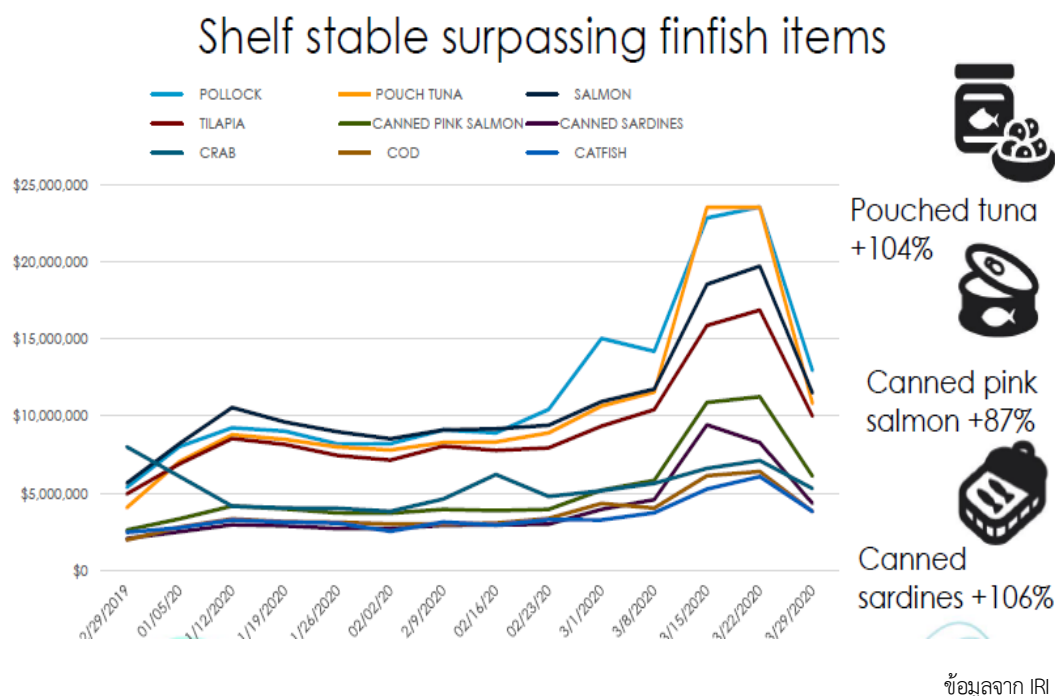
5) ประเภทของสินค้าประมงที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงไตรมาสแรก

พบว่า สินค้าประเภทปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง (เส้นสีน้ำเงิน) ที่ปกติจะมียอดจำหน่ายต่ำกว่าสินค้ากุ้งสดในช่วงไตรมาสแรกกลับมียอดจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นและแซงหน้ายอดการจำหน่ายกุ้งสดในเดือนมีนาคม เหตุผลอาจเกิดจากการวิตกกังวลถึงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยยอดจำหน่ายสินค้าปลาทูน่าบรรจุกระป๋องมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 111 (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ความต้องการสินค้าประมงแปรรูปเปรียบเทียบกับกุ้งสด ในช่วงเดือนธันวาคม 2562 - มีนาคม 2563

ทั้งนี้ สินค้าประเภทสินค้าอาหารประมงบรรจุกระป๋องมียอดจำหน่ายสูงขึ้นในช่วงต้นเดือนมีนาคม โดยสินค้าประเภทปลาทูน่าบรรจุถุง (Pouched tuna) เพิ่มขึ้นร้อยละ 104 ปลาแซลมอนบรรจุกระป๋อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 87 และปลาซาร์ดีนบรรจุกระป๋องเพิ่มขึ้น ร้อยละ 106 (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 แนวโน้มความต้องการสินค้าประมงสำเร็จรูป ในช่วงเดือนธันวาคม 2562 - มีนาคม 2563

6) สรุปภาพรวมจากเหตุการณ์ COVID - 19 สำหรับสินค้าประมง

พบว่า การนำเข้าสินค้าประมงจากต่างประเทศของสหรัฐฯ ลดลง ปริมาณอุปสงค์และอุปทานภายในประเทศสหรัฐฯ ใกล้เคียงกัน ไม่พบการขาดแคลนสินค้าภายในประเทศ ขณะที่ ยอดจำหน่ายสินค้าประมงภายในประเทศลดลง แต่สินค้าประมงรูปแบบบรรจุกระป๋องและสำเร็จรูปมียอดจำหน่ายสูงขึ้น

ในส่วนของการส่งออกสินค้าประมงไทยสู่ตลาดสหรัฐฯ ปลาทูน่าบรรจุกระป๋องจากไทยมีการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ในขณะที่ กุ้งสดแช่แข็งของไทย มีแนวโน้มการส่งออกสู่สหรัฐฯ ลดลง ปัจจัยหนึ่งอาจเกิดจากการส่งออกทางอากาศที่ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนจากเที่ยวบินระหว่างประเทศที่ลดลง

ทั้งนี้ คาดการณ์ว่า แนวโน้มการนำเข้าสินค้าประมงของสหรัฐฯ จะยังคงเป็นไปตามรูปแบบนี้ต่อไป กล่าวคือการนำเข้าสินค้าทางเรือและทางอากาศจะยังคงลดลงจนกว่าสถานการณ์ COVID-19 ของโลกและสหรัฐฯ จะเริ่มดีขึ้น ส่วนความต้องการสินค้าประมงแปรรูปที่ผู้บริโภคสามารถเก็บไว้รับประทานได้นานจะมียอดจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น จากปัจจัยการกักตุนอาหารเพื่อการบริโภคอันเป็นผลมาจากมาตรการกักตัวและการทำงานอยู่กับบ้านของรัฐบาลสหรัฐฯ

สำหรับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ มีการคาดการณ์ว่าจะสามารถฟื้นตัวใน 3 รูปแบบ คือ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในรูปแบบ V-Shape (ลงเร็ว ฟื้นเร็ว) หรือฟื้นตัวในรูปแบบ U-Shape (หดตัวนาน ฟื้นตัวช้า) หรือเป็นแบบ

L-Shape (หัตถ์ยาวนาน ไร้สัญญาณการฟื้นตัว) ที่เป็นกรณีที่เลวร้ายที่สุดจะเกิดขึ้นในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมการระบาดของโรคได้ ทั้งนี้ ต้องติดตามต่อไปว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ รวมถึงอุตสาหกรรมประมงของสหรัฐฯ จะมีการฟื้นตัวในรูปแบบใดภายหลังเหตุการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19
